

Kommunstyrelsen

Ks § 111

Dnr 2024-000055

Remiss av delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

Kort sammanfattning

Renmarkskommittén har kommit med betänkandet SOU 2023:46, Jakt och fiske i renbetesland, vilket Krokoms kommun har getts möjlighet att yttra sig över.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen antar yttrandet och översänder det till Regeringskansliet.

2. Kommunstyrelsen beslutar att tillföra följande text till yttrandet:

Funderingar som finns och behöver förtydligas är vad händer om rätten till upplåtelse av jakt och fiske har övergått till en sameby (privat rättsobjekt) och samebyn exempelvis går i konkurs, alternativt ekonomin för renskötsel inte längre blir hållbar, om klimatförändringarna gör så att det blir svårigheter att bedriva renskötsel på ett hållbart sätt eller om ingen vill vara renägare/renskötare längre eller att samebyn inte vill äga den? Kan staten då garantera att det fortfarande går att köpa jakt- eller fiskekort på de områdena? Kan samebyarna sälja rätten till någon annan?

Reservation

Marie Svensson (V) reserverar sig.

Beskrivning av ärendet

Renmarks kommitténs slutsatser

Av den rättshistoriska undersökning som kommittén har gjort framgår att de historiska och befolkningsmässiga förhållandena i Lappland har varierat sett till området som helhet. När det specifikt gäller den mark i Lappland som i dag står under statens omedelbara disposition framstår dock förhållandena som snarlika dem som har rätt i Girjas område under den relevanta tidsperioden, det vill säga före år 1750. Enligt kommitténs bedömning av de historiska förhållandena talar starka skäl för att även andra samebyar på sådan mark har motsvarande rätt som Girjas sameby. När det gäller Jämtlands och Dalarnas län är bedömningen en annan. De historiska förhållandena på renbetesfjällen och de så kallade kungabrevsmarkerna i Dalarna skiljer sig från dem som har kunnat konstateras för Girjas sameby,

Kommunstyrelsen

Ks § 111 forts.

Dnr 2024-000055

**Remiss av delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland
SOU 2023:46**

på så sätt att någon ensamrätt till upplåtelser av småviltsjakt och fiske genom urminnes hävd inte bedöms föreligga där. Bedömningen för Jämtlands län är dock förenad med osäkerhet. Samebyarna kan ha starkare rättigheter i vissa delar av länet. Även om någon rätt till upplåtelser inte har upparbetats genom urminnes hävd bedöms samebyarna i Jämtlands län ha en intrångsskyddad rätt till renskötsel, jakt och fiske på renbetesfjällen. Det innebär att de har starka egendomsskyddade rättigheter till markanvändning, även om de inte har rätt till upplåtelser. På kungabrevsmarkerna i Dalarna bedöms i stället att den jakt och fiskerätt som finns är rätt till rovdjursjakt och husbehovsfiske, samt rätt för medlemmar i Idre sameby att jaga och fiska i områden där jakt och fiske inte sedan tidigare är upplåtet till andra.

Krokoms kommuns yttrande Det konstateras att Jämtland/Härjedalen skiljer sig historiskt åt från Lappland. Därför begränsar Krokoms kommun sitt yttrande till det som i första hand berör kommunen, även om samma resonemang kan beröra hela Jämtland/Härjedalen. Krokoms kommun ifrågasätter inte den rätt till jakt och fiske som en medlem i sameby enligt 25§ rennäringslagen (1971:437) har. Kommunen ifrågasätter inte heller den starka bruksrätt för renskötsel som finns i de områden betänkandet redovisar.

Krokoms kommun anser att jakt- och fiskerätten på de berörda områdena i kommunen även i framtiden, ska ägas och förvaltas av staten.

Krokoms kommun anser att frågan om jakt- och fiskerätten redan är avgjord. I skattefjällsmålet som avgjordes i Högsta domstolen 1981 som var mellan ett antal samebyar i Jämtland och staten. Det behandlade frågan om äganderätten till skattefjällen. Domstolens slutliga bedömning i målet är att staten har äganderätt till skattefjällen, och att samebyarna endast har en stark bruksrätt i enlighet med den gällande rennäringslagen.

I sitt domslut uttrycker Högsta domstolen att bruket utav marken inte var intensivt, beaktat områdets storlek i jämförelse med antalet samer och renar samt nybyggares intrång i området.

Kommunen anser att som vill jaga och fiska på renbetesfjäll i Krokoms kommun ska även i framtiden ha lika möjligheter och tillgång till det. Staten är och ska vara en garant, bland annat så att alla människor behandlas lika, att prisbilden för jakt-/fiskekort hålls på en rimlig nivå samt att vilt-

Kommunstyrelsen

Ks § 111 forts.

Dnr 2024-000055

Remiss av delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

/fiskevård bedrivs på ett sånt sätt att det inte bara gynnar viltet/fisken utan också bidrar mer allmänt till att skapa biologisk mångfald.

Kommunens fjällområden omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv och har särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelser i natur- och kulturmiljöer samt särskilt goda förutsättningar för vattenanknutna friluftaktiviteter som ex. fiske och därmed berikande upplevelser.

Övergår jakt- och fiskerätten till annan ägare/förvaltare än staten finns risken att priset för jakt- respektive fiskekort ökar samt att tillgängligheten minskar tills att efterfrågan motsvarar tillgången. Även risken för ytterligare kostnadsdrivande krav som exempelvis jakt-, fiskeguide, krav på boende mm kan komma. Det kan innebära att lokala jägare/fiskare utestängs från dessa aktiviteter i sitt närområde pga. ökade kostnader och krav. Möjligheterna att vistas i naturen och i samband med det jaga eller fiska är för många boende i kommunen viktig faktor vid val av bostadsort. Vidare är jakten och fisket en viktig och integrerad del i tillvaron. Det får inte glömmas bort att jakt och fiske är för många inte bara ett viktigt bidrag till försörjningen utan är en del av kulturen och livsstilen.

Övergår upplåtelseätten för jakt- och fiske i renbetesfjäll från staten till renägare/samebyar skulle det kunna öka risken för motsättningar mellan en ägare, renskötare, same, orsbor och övriga. Den frågan är speciellt känslig skattefjällsmålets områden.

Synpunkter på lagförslaget

Ändring av lagstiftning kräver stor eftertanke och precision för att bli bra. De förslag som finns i utredningen kräver en större eftertanke med vad som menas och hur lagstiftningen kommer att verka. Därför föreslår kommunen att de föreslagna förändringarna går igenom ytterligare en gång innan ändringar görs. Det gäller speciellt ändring av §32a punkt 1 och uttrycket ”endast ringa olägenhet”. Uttrycket endast ringa olägenhet kan tolkas väldigt olika och bör inte stå i en lagtext.

Kommitténs fortsatta arbete

Det konstateras att det råder skillnader rent historiskt och att det råder skilda rättsförhållanden mellan olika delar av landet. Därför ser kommunen inga skäl till att kommittén ska arbeta mot en geografiskt sett enhetlig reglering

Kommunstyrelsen

Ks § 111 forts.

Dnr 2024-000055

Remiss av delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

av rätten till upplåtelse av jakt- och fiske på berörda marker. Kommunen ser gärna att Renmarkskommittén besöker berörda kommuner och gör avstämningar med dessa under det fortsatta arbetet.

Övrigt

Visserligen blev Jämtland/Härjedalen svenskt 1645 men Norge/Danmark invaderade åter Jämtland 1657 och höll det fram till 1658 vid freden i Roskilde då norrmännen/danskarna var tvungna att återvända. Då blev även Trondheims län svenskt. Vid freden i Köpenhamn 1660 så blev åter Trondheims län danskt. Under skånska kriget 1675–1679 så ockuperades Jämtland återigen av Dansk/norska trupper 1677 men trupperna retirerade i slutet av samma år. Kartmaterialet som redovisar nybyggen, skansar, bergverk mm behöver kompletteras med de viktiga handelsvägarna samt pilgrimslederna som gick mellan Bottenhavet och Atlanten (Trondheim/Nidaros).

Funderingar som finns och behöver förtydligas är vad händer om rätten till upplåtelse av jakt och fiske har övergått till en sameby (privat rättsobjekt) och samebyn exempelvis går i konkurs, alternativt ekonomin för renskötsel inte längre blir hållbar, om klimatförändringarna gör så att det blir svårigheter att bedriva renskötsel på ett hållbart sätt eller om ingen vill vara renägare/renskötare längre eller att samebyn inte vill äga den? Kan staten då garantera att det fortfarande går att köpa jakt- eller fiskekort på de områdena? Kan samebyarna sälja rätten till någon annan

Underlag för beslut

SOU 2023:46 Jakt och fiske i renbetesland

Förslag som läggs på mötet samt de som yttrar sig

Carl-Oscar Fransson (M) lämnar ett tilläggsförslag enligt följande:

Funderingar som finns och behöver förtydligas är vad händer om rätten till upplåtelse av jakt och fiske har övergått till en sameby (privat rättsobjekt) och samebyn exempelvis går i konkurs, alternativt ekonomin för renskötsel inte längre blir hållbar, om klimatförändringarna gör så att det blir svårigheter att bedriva renskötsel på ett hållbart sätt eller om ingen vill vara renägare/renskötare längre eller att samebyn inte vill äga den? Kan staten

Kommunstyrelsen

Ks § 111 forts.

Dnr 2024-000055

Remiss av delbetänkandet Jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

då garantera att det fortfarande går att köpa jakt- eller fiskekort på de områdena? Kan samebyarna sälja rätten till någon annan?

Marie Svensson (V) föreslår avslag till grundförslaget.

Karin Jonsson (C) föreslår bifall till grundförslaget och till Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag.

Ronny Karlsson (SD) föreslår bifall till grundförslaget och till Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag.

Karin Bångman (M) föreslår bifall till grundförslaget och till Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag.

Mikael Karlsson (S) föreslår bifall till grundförslaget och till Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag.

Beslutsgång

Det finns ett förslag, grundförslaget.

Därutöver har Carl-Oscar Fransson (M) lämnat ett tilläggsförslag.

Ordförande kommer först att fråga på Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag. Därefter kommer ordförande att fråga på grundförslaget.

Beslutsgången godkänns.

Efter fråga på Carl-Oscar Franssons (M) tilläggsförslag finner ordförande att kommunstyrelsen bifaller det.

Efter fråga på grundförslaget finner ordförande att kommunstyrelsen bifaller det.

Beslutet skickas till

li.remissvar@regeringskansliet.se och li.fjr@regeringskansliet.se .

Ange diarienummer LI2023/03401 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.